

Opinnäytetyö (AMK)

Sairaanhoitajakoulutus

2022

Jere Lemettinen, Kauko Saarto ja Matti Toivola

Huumeiden käyttöhuoneiden edut ja haitat

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Sairaanhoidajakoulutus

2022 | 28 sivua

Jere Lemettinen, Kauko Saarto ja Matti Toivola

Huumeiden käyttöhuoneiden edut ja haitat

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää huumeiden käyttöhuoneen edut ja haitat. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä käyttöhuoneista ja pyrkiä kehittämään huumeidenkäyttäjien hoitoa ja hyvinvointia. Opinnäytetyö on toteutettu narratiivisena kirjallisuuskatsauksena. Tuloksien aineisto koostui 20 (=n) lähteestä, joita analysoitiin sisällön erittelyn keinoin. Työn toimeksiantajana toimi Turun ammattikorkeakoulu.

Tulokset pohjautuvat lähes täysin kansainvälisiin julkaisuihin. Käyttöhuoneiden etuihin kuuluvat tautien leviämisen ehkäisy tarjoamalla puhtaita pistovälineitä, yliannostusriskin vähentäminen, yhteyden saaminen vaikeasti tavoiteltaviin yksilöihin, riippuvuus- ja lääkehoidon saatavuuden helpottaminen, ja turvallisen pistoympäristön tarjoaminen. Käyttöhuoneille ei löytynyt todettuja haittoja, mutta jotkut väittävät niistä aiheutuvan ympäristöhaittoja, lisäkustannuksia, maineenmenetystä, turvattomuudentunteen lisääntymistä sekä lainsäädännöllisiä ongelmia. Tällä hetkellä Suomessa ei ole huumeiden käyttöhuoneita, mutta Helsinkiin suunnitellaan Suomen ensimmäistä. Esteiksi käyttöhuoneen perustamiselle Suomessa havaittiin kansalaisten tietämättömyys käyttöhuoneista ja lainsäädäntöongelmat.

Asiasanat: huumeiden käyttöhuone

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

2022 | 28 pages

Jere Lemettinen, Kauko Saarto ja Matti Toivola

The Pros and Cons of Drug Consumption Rooms

The purpose of this thesis was to find out the pros and cons of drug consumption rooms. The goal is to increase understanding about drug consumption rooms and to further the well-being and treatment of drug users. The thesis was done using narrative literature review. The data consists of 20 (=n) sources, which were then analysed by the means of content analysis. The client of the thesis was Turku University of Applied Sciences.

The results are based almost entirely on international publications. The pros for drug consumption rooms include the prevention of diseases by providing sterile needles, decreasing the risk of overdose, connecting with difficult-to-reach individuals, increasing the availability of addiction treatments and medical treatments, and providing a safe space for injections. No cons were found for drug consumption rooms; however, there are some who claim they may cause environmental harm, additional costs, loss of reputation, increased feelings of insecurity, and legislative problems. At this time, there are no drug consumption rooms in Finland. One has been planned for Helsinki, yet the process has been hindered by current Finnish legislation and the public's lack of knowledge about drug consumption rooms.

Keywords:

Drug consumption room, supervised injection facility, safe injection facility, safe injection site, medically supervised injection centre

Sisältö

1 Johdanto	5
2 Huumeiden käyttöhuone	6
3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja toteuttamismenetelmä	8
4 Tulokset	10
4.1 Julkaisut huumeiden käyttöhuoneista	10
4.2 Huumeiden käyttöhuoneiden etuja	14
4.3 Huumeiden käyttöhuoneiden haittoja	15
4.4 Esteitä käyttöhuoneiden perustamiselle Suomessa	17
5 Eettisyys ja luotettavuus	20
6 Pohdinta	21
Lähteet	24

1 Johdanto

Huumeiden käyttö ja käyttöön liittyvä kuolleisuus Suomessa on noussut viime vuosina. Huumeidenkäyttö on lisääntynyt etenkin nuorten keskuudessa: vuosien 2015–2019 välisenä mittausjaksona 49 prosenttia kaikista huumemyrkytykseen kuolleista oli alle 30-vuotiaita. (Rönkä & Markkula 2020, 85–86.) Muualla maailmassa, esimerkiksi Tanskassa ja Norjassa, on huumekuolemien ehkäisemiseksi otettu käyttöön huumeiden käyttöhuoneita, joiden on todettu vähentävän etenkin pistohuumeiden aiheuttamia infektiotartuntoja ja kuolleisuutta. Huumeiden käyttöhuoneella tarkoitetaan valvottuja tiloja, joissa terveydenhuollon ammattilaiset voivat valvoa huumausaineiden käyttöä ja antaa terveysneuvontaa huumeiden käyttäjälle. (Heinonen 2019, 3–4.)

Huumausaineeksi lasketaan Suomen lainsäädännössä vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen listoihin I–IV kuuluvia aineita ja valmisteita sekä psykotrooppisia aineita koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen listoihin I–IV kuuluvia aineita ja valmisteita (Huumausainelaki 373/2008). Terveydenhuollon ammattilaisella tarkoitetaan tässä yhteydessä niitä laillistettuja terveydenhuollon tekijöitä, jotka valvovat käyttöhuoneissa huumausaineiden käyttöä. Suomessa terveydenhuollon työntekijöiden laillistamisesta vastaa Valvira (Valvira 2022). Suomessa käyttöhuoneita ei ole vielä otettu käyttöön, mutta kansalaisaloite on parhaillaan etenemässä eduskunnassa (THL 2021; Niilola 2022).

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli selvittää käyttöhuoneiden etuja ja haittoja. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä käyttöhuoneista, ja tätä kautta pyrkiä parantamaan huumeidenkäyttäjien hoitoa ja hyvinvointia. Toimeksiantajana toimi Turun ammattikorkeakoulu.

2 Huumeiden käyttöhuone

Huumeiden käyttöhuoneiden keskeinen tehtävä on ennaltaehkäistä pistohuumeiden käyttäjien fyysisiä sekä psyykkisiä haittoja heille itselleen ja ympäristölle. Käyttöhuoneet vähentävät näiden marginaaliryhmien kuolleisuutta ja ovat portti terveydenhuollon ammattilaisten tarjoamalle tuelle (Heinonen 2019, 1; Rönkä & Markula 2020, 51). Huumeriippuvuus on parannettavissa oleva aivojen toimintahäiriö (Liu ym. 2018), ja käyttöhuoneiden avulla riippuvaisten on mahdollista saada heille suunnattua apua. Ne tarjoavat käyttäjille turvallisen ja hygieenisen ympäristön käyttää aineita, täten ennaltaehkäisten infektioiden leviämistä ja käytettyjen pistovälineiden jakamista (Jauffret-Roustide ym. 2018). Niissä tarjotaan myös ainetestausta, joilla pystytään varmistamaan, että käytettävä aine on varmasti sitä, mitä sen oletetaan olevan (Irti Huumeista Ry n. d.).

Ensisijaisesti huumeiden käyttöhuoneet on suunniteltu suonensisäisiä huumeita kuten heroinia käyttäville, mutta käyttöhuoneet voivat tarjota tiloja myös muunlaisille huumeille: esimerkiksi Tanskan käyttöhuoneissa on tilat erikseen pistämiseen ja polttamiseen (Irti Huumeista Ry n. d.). Yleisesti ottaen alaikäiset, satunnaisesti käyttävät sekä raskaana olevat eivät pääse käyttöhuoneiden pistotiloihin, mutta joitakin poikkeuksia voi olla. Käyttöhuoneen tiloissa huumausaineiden välittäminen ei ole sallittua. (THL 2018.)

Kaikkiin käyttöhuonemalleihin kuuluu hygieeninen käyttötila, käyttövälineiden kierrätys sekä tarvittava lääkitys yliannostuksen varalta. Huumausaineiden käyttöhuoneita räätälöidään pääsääntöisesti kolmen eri mallin mukaisesti. Ensimmäinen ja yleisin on integroitu malli eli yhdistetty malli. Tämän tyyppinen käyttöhuone on osa laajempaa ja toisiinsa liittyvää palveluverkostoa. Yleisesti käyttöhuone sijaitsee palvelukeskuksessa, joka tarjoaa muun muassa neuvontaa, sairaanhoitopalveluita, pikanäytteidenottoja ja haavanhoitoa. Erikoistunut malli poikkeaa integroidusta siten, että muut palvelut eivät varsinaisesti kuulu käyttöhuoneelle. Huoneet pyritään sijoittamaan muiden päihdehuollon palveluiden lähietäisyydelle. Viimeinen malli on mobiili, eli

liikkuva käyttöhuone. Mobiilin käyttöhuoneen periaate pohjautuu mahdollisuuteen liikkua käyttäjien luo: esimerkiksi Euroopan suurkaupunkien lähiöihin tai pienenpiin kaupunkeihin, joissa ongelmakäyttöä ilmenee. (Schäffer ym. 2014.)

Ensimmäinen käyttöhuone perustettiin Sveitsissä vuonna 1986. Käyttöhuoneiden ensisijainen käyttötarkoitus oli hillitä HIVin ja AIDSin leviämistä pistohuumeiden käyttäjien keskuudessa. Vuonna 2018 huumeiden käyttöhuoneita oli yhteensä 117 maailmanlaajuisesti. Suurin osa näistä sijaitsee Euroopassa, mutta niitä löytyy myös Australiasta ja Kanadasta (THL 2021). Suomessa käyttöhuoneita ei vielä ole. Helsinki esitti sosiaali- ja terveysministeriölle toiveen erillislain säätämisestä, jotta kaupunkiin saataisiin käyttöhuone, mutta tämä ei ole vielä toteutunut (THL 2021; Unlu ym. 2021, 163; Niilola 2022). Käyttöhuoneita on harkittu hankittavan myös muualle Suomeen, esimerkiksi Tampereelle (Kuvasto & Lentonen 2021).

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja toteuttamismenetelmä

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää huumeiden käyttöhuoneiden etuja ja haittoja. Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä ymmärrystä käyttöhuoneista ja pyrkiä kehittämään huumeidenkäyttäjien hoitoa ja hyvinvointia. Kerättyä tietoa voidaan jatkossa hyödyntää esimerkiksi terveydenhuollossa ja lainsäädännössä.

Opinnäytetyötä ohjaavia kysymyksiä:

1. Kuinka monta julkaisua löytyy huumeiden käyttöhuoneisiin liittyen ja minkälaisia ne ovat?
2. Mitä etuja käyttöhuoneilla on?
3. Mitä haittoja käyttöhuoneilla on?
4. Mikä estää huumeiden käyttöhuoneiden perustamisen Suomessa?

Tämä opinnäytetyö tehtiin narratiivisella kirjallisuuskatsauksella.

Kirjallisuuskatsauksen tehtävänä on selvittää, mitä entuudestaan tiedetään tutkittavasta aiheesta, mistä näkökulmista aihetta on tutkittu, ja miten tehtävä tutkimus asettuu aiemmin tehtyihin nähden (Hirsjärvi ym. 2009, 121). Hajallaan olevaa tutkimusaihetta käsittelevää tietoa kerätään ja järjestetään yhteen, jonka jälkeen tiedon pätevyyttä arvioidaan ja laaditaan synteesejä sen pohjalta.

(Hirsjärvi ym. 1992, 14–15.) Menetelmän avulla tuotetaan tutkittavasta aiheesta yleistyksiä, joita voidaan käyttää esimerkiksi terveydenhuollossa apuna päätöksenteossa (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 97).

Kirjallisuuskatsauksen aluksi valitaan hakusanat tai käsitteet, joiden ympärille kirjallisuuskatsaus rakennetaan (Järvinen & Järvinen 2011, 5).

Hakusanoiksi valittiin huumeiden käyttöhuone ja sen englanninkieliset vastineet drug consumption room, supervised injection facility, safe injection facility, safe injection site, medically supervised injection centre. Aluksi hakusanoina oli käytössä muun muassa huume, huumausaine ja narkomaani ja niiden englanninkielisiä vastineita kuten drug ja drug addict. Näistä kuitenkin luovuttiin, koska ne osoittautuivat käytössä turhan yleisluontoisiksi ja toivat paljon hakuosumia (esimerkiksi sana **drug** tuotti yli kuusi miljoonaa osumaa PubMedissä). Tämän seurauksena hakutulokset päädyttiin kohdistamaan suoraan huumeiden käyttöhuoneisiin, jotta osumien määrä saatiin pidettyä maltillisena ja sisältö tarkoituksenmukaisena. Suomessa huumeiden käyttöhuone vaikuttaa vakiintuneen käytettäväksi termiksi, minkä vuoksi sille ei haettu mahdollisia synonyymeja; englannissa huumeiden käyttöhuoneille ei vastaavaa yhtenäistä käytäntöä ole.

Tietoa haettiin aluksi tietokannoista Arto, Cinahl Complete, Medic, PubMed, mutta myöhemmin kattavuuden ja hakutulosten lisäämiseksi mukaan otettiin myös Sage Journals. Hakutulokset rajattiin vuosiin 2016–2022 ja saatavilla oleviin kokoteksteihin. Näistä valikoitiin akateemisista julkaisuista löytyviä tekstejä, jotka sisällöltään parhaiten vastasivat ohjaaviin kysymyksiin. Tämän lisäksi haun ulkopuolelta otettiin manuaalisen haun kautta pari lähdeä täydentämään erityisesti Suomen tilannetta koskevaa kysymystä, koska kansainväliset artikkelit eivät pystyneet siihen suoraan vastaamaan.

Hakutulosten pohjalta luotiin taulukot, joista selviää tulosten määrä hakusanaa kohden (taulukko 1) ja mitä artikkeleja kustakin tietokannasta valittiin (taulukko 2). Hakutuloksia esitellään tarkemmin luvussa Tulokset. Hakutulosten analyysimenetelmänä käytettiin sisällön erittelyä. Artikkelit luettiin läpi, ja niistä eriteltiin ohjaaviin kysymyksiin eli etuihin, haittoihin ja esteisiin sopivia vastauksia.

4 Tulokset

Tässä kappaleessa esitellään opinnäytetyön tulokset. Tulokset pohjautuvat kirjallisuuskatsauksesta saatuihin hakutuloksiin ja ne esitellään ohjaava kysymys kerrallaan.

4.1 Julkaisut huumeiden käyttöhuoneista

Kansainvälisesti aihetta on tutkittu laajasti. Kuten taulukko 1 osoittaa, suomalaisista tietokannoista ei löytynyt yhtään osumaa valituilla hakusanoilla. Kaiken kaikkiaan osumia tuli 631, mutta rajauksien kanssa määräksi tuli 241. Otsikon ja sisällön perusteella näistä valittiin 16. Tämän lisäksi valittiin neljä artikkelia haun ulkopuolelta, jolloin kokonaismääräksi tuli 20.

Taulukko 1. Opinnäytetyön hakuprosessin tietokannat, hakusanat ja osumat.

Tietokanta	Hakusana	Osumat (ilman rajauksia)	Osumat (rajaukset: vuodet 2016–2022, kokoteksti)	Valitut
Arto	"huumeiden käyttöhuone*"	0	0	0
	"drug consumption room*"	0	0	0
	"supervised injection facilit*"	0	0	0
	"safe injection facilit*"	0	0	0
	"safe injection site*"	0	0	0
	"medically supervised injecting centre*"	0	0	0
Cinahl Complete (EBSCOhost)	"huumeiden käyttöhuone*"	0	0	0
	"drug consumption room*"	49	7	4
	"supervised injection facilit*"	108	13	2
	"safe injection facilit*"	13	1	0
	"safe injection site*"	33	8	0
	"medically supervised injecting centre*"	25	1	0

(jatkuu)

Taulukko 1 (jatkuu).

Tietokanta	Hakusana	Osumat (ilman rajauksia)	Osumat (rajaukset: vuodet 2016–2022 ja kokoteksti)	Valitut
Medic	"huumeiden käyttöhuone**"	0	0	0
	"drug consumption room**"	0	0	0
	"supervised injection facilit**"	0	0	0
	"safe injection facilit**"	0	0	0
	"safe injection site**"	0	0	0
	"medically supervised injecting centre**"	0	0	0
Sage Journals	"huumeiden käyttöhuone**"	0	0	0
	"drug consumption room**"	22	6	3
	"supervised injection facilit**"	1	0	0
	"safe injection facilit**"	0	0	0
	"safe injection site**"	24	12	0
	"medically supervised injecting centre**"	28	10	0
PubMed	"huumeiden käyttöhuone**"	4	0	0
	"drug consumption room**"	88	55	6
	"supervised injection facilit**"	133	66	0
	"safe injection facilit**"	24	8	1
	"safe injection site**"	29	19	0
	"medically supervised injecting centre**"	54	35	0
Yhteensä		635	241	16*

*näiden lisäksi neljä artikkelia valittiin haun ulkopuolelta eli n = 20

Taulukossa 2 esitetään valitut julkaisut. Aineistossa korostuvat huumeiden käyttöhuoneiden hyötyjä käsittelevät julkaisut, käyttöhuoneisiin kohdistuvat asenteet, kansainväliset vertailevat tutkimukset, ja lainsäädännön ja huume politiikan rooli käyttöhuoneiden käyttöönotossa. Lähes kaikki valitut julkaisut ovat englanninkielisiä; vain pari manuaalisen haun kautta valittua lähdettä on suomenkielisiä.

Taulukko 2. Opinnäytetyöhön valitut julkaisut.

Tietokanta	Tekijä	Vuosi	Julkaisun nimi
PubMed	Cleirec, G.; Fortias, M.; Bloch, V.; Clergue-Duval, V.; Bellivier, F.; Dusouchet, T.; Debaulieu, C. & Vorspan, F.	2018	Opinion of health professionals and drug users before the forthcoming opening of the first drug consumption room in Paris: a quantitative cross-sectional study
	Lange, B. & Bach-Mortensen, A.	2019	A systematic review of stakeholder perceptions of supervised injection facilities
	Taylor, H.; Curado, A.; Tavares, J.; Oliveira, M.; Gautier, D. & Santa Maria, J.	2019	Prospective client survey and participatory process ahead of opening a mobile drug consumption room in Lisbon
	Speed, K.; Gehring, N.; Launier, K.; O'Brien, D.; Campbell, S. & Hyshka, E.	2020	To what extent do supervised drug consumption services incorporate non-injection routes of administration? A systematic scoping review documenting existing facilities.
	Tran, V.; Reid S.; Roxburgh, A. & Day C.	2021	Assessing Drug Consumption Rooms and Longer Term (5 Year) Impacts on Community and Clients
	Trayner, K.; Palmateer, N; Hutchinson, S.; Goldberg, D.; Shepherd, S.; Gunson, R.; Tweed, E.; Priyadarshi, S.; Sumnall, H.; Atkinson, A. & McAuley, A.	2021	High willingness to use drug consumption rooms among people who inject drugs in Scotland: findings from a national bio-behavioural survey among people who inject drugs
	Nicholls, J.; Livingston, W.; Perkins, A.; Cairns, B.; Foster, R.; Trayner, K.; Sumnall, H.; Price, T.; Cairney, P.; Dumbrell, J. & Parkes, T.	2022	Drug Consumption Rooms and Public Health Policy: Perspectives of Scottish Strategic Decision-Makers.
Cinahl Complete (EBSCOhost)	Enns, E.; Zaric, G.; S., Strike, C.; Jairam, J.; Kolla, G. & Bayoumi, A.	2016	Potential cost-effectiveness of supervised injection facilities in Toronto and Ottawa, Canada
	Fairbairn, N. & Wood, E.	2016	Commentary on Enns et al. (2016): Supervised injection facilities as a cost-effective intervention...Enns E, Zaric G, Strike C, Jairam J, Kolla G, Bayoumi A. Potential Cost-Effectiveness of Supervised Injection Facilities in Toronto and Ottawa, Canada. Addiction 2016;111:475–89.

(jatkuu)

Taulukko 2 (jatkuu).

Tietokanta	Tekijä	Vuosi	Julkaisun nimi
Cinahl Complete (EBSCOhost)	Lloyd, C.; Stöver, H.; Zurhold, H. & Hunt, N.	2017	Similar problems, divergent responses: drug consumption room policies in the UK and Germany
	Butler, G.; Chapman, D. & Terry, P.	2018	Attitudes of intravenous drug users in London towards the provision of drug consumption rooms
	Houborg, E. & Jauffret-Roustide, M.	2022	Drug Consumption Rooms: Welfare State and Diversity in Social Acceptance in Denmark and in France
	Roustide-Jauffret, M.; Houborg, E.; Southwell, M.; Chronopoulou, D.; Granier, J-M.; Frank, V. A.; Stevens, A. & Rhodes, T.	2022	Different Paths and Potentials to Harm Reduction in Different Welfare States: Drug Consumption Rooms in the United Kingdom, Denmark, and France
Sage Journals	Unlu, A., Demiroz, F., Tammi, T. & Hakkarainen, P.	2021	The Complexity of Drug Consumption Room Policy and Progress in Finland.
	Unlu, A., Tammi, T. & Hakkarainen, P.	2022	Stakeholders' Problematisation of Drug Consumption Rooms: A Case Study of the Policy Initiative in Helsinki
	Unlu A., Tammi T. & Hakkarainen, P.	2022	Policy windows for drug consumption rooms in Finland.
Manuaalinen haku	Vendula B. & Salmon A.	2017	Supervised injecting facilities & drug consumption rooms
	European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction	2018	Perspectives on drugs, Drug consumption rooms: an overview of provision and evidence
	Helsingin poliisilaitos	2018	Huumausaineiden käyttäjien turvalliset käyttötilat
	THL	2018	Pyydettyinä lausuntona valvotuista pistotiloista.

4.2 Huumeiden käyttöhuoneiden etuja

Huumausaineiden käyttöhuoneiden etuja tulee tarkastella itse huumausaineiden käyttäjien näkökulmasta sekä yhteiskunnan näkökulmasta, tällöin saamme kokonaisvaltaisen kuvan käyttöhuoneiden mahdollisista eduista sekä hyödyistä. Käyttöhuoneet ovat humanitäärinen lähestymistapa huumeongelmien kohtaamiseen (Houborg ym. 2022, S159) ja ne ennaltaehkäisevät mahdollisia haittoja sekä riskejä, joita huumeidenkäyttäjille saattaa koitua (Lloyd ym. 2017, 67; Jauffret-Roustide ym. 2022, S102). Käyttöhuoneiden ensisijaisia tehtäviä ovat ehkäistä tautien leviämistä (Taylor ym. 2019) epähygieenisen suonensisäisen käytön kautta (Cleirec ym. 2018) tarjoamalla puhtaita pistovälineitä (Speed ym. 2020; Nicholls ym. 2022), ehkäistä mahdollisia yliannostuskuolemia, sekä saada yhteys vaikeasti tavoiteltaviin yksilöihin, jotka eivät muuten löytäisi sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin (EMCDDA 2018; Belackova ym. 2017, 8–11).

Käyttöhuoneiden tarjoama palvelu yksilöiden hyvinvoinnin edistämiseksi, voidaan nähdä etuna myös koko yhteiskunnan hyväksi (Unlu ym. 2022). Roskaaminen ja julkisilla paikoilla pistäminen vähenee käyttöhuoneiden lähietäisyydellä (Houborg ym. 2022, S162). Kyselyjen perusteella on todettu, että käyttöhuoneet lisäävät turvallisuuden tunnetta niillä alueilla, joihin niitä on sijoitettu (Houborg ym. 2022, S162). Käyttöhuoneiden etuja on arvioitu useissa systemaattisissa kirjallisuuskatsauksissa (esim. Trayner ym. 2021), joissa on havaittu, että tilojen käyttö johtaa yliannostuskuolemien vähenemiseen, huumausaineiden käyttäjille saadaan riippuvuus- ja lääkehoitoa paremmin sekä huumausaineiden käyttö julkisissa tiloissa vähenee (Lange ym. 2019).

Julkisen talouden näkökulmasta huumausaineiden käyttöhuoneet ovat kustannustehokkaita (Lange ym. 2019; Butler ym. 2018, 36).

Käyttöhuoneet jakavat asiakasryhmän aiheuttamaa julkista kuormaa (Lloyd ym. 2017, 67) tuomalla heidät lähemmäs muita huumeidenkäyttäjille suunnattuja palveluita (Lloyd ym. 2017, 70; Jauffret-Roustide ym. 2022, S101). Huoneiden toivotaan houkuttelevan niitä yksilöitä, joiden huumeidenkäyttö on riskialttiimpaa

(Tran ym. 2021). Vancouver Kanadassa sijaitsevassa Insite käyttöhuoneesta on tehty kustannus-hyötyanalyysi. Tutkimusryhmän teettämän arvion mukaan käyttöhuone on ennaltaehkäissyt 1191 HIV-tartuntaa sekä 54 C-hepatiittitartuntaa kymmenen vuoden aikana. Tartuntojen ennaltaehkäiseviksi tekijöiksi on todettu turvallinen ja hygieeninen pistoympäristö sekä esteetön pääsy terveystalveluiden pariin. (Belackova ym. 2017.)

Yhteenvedona huumeiden käyttöhuoneiden eduiksi luetaan tautien leviämisen ehkäisy tarjoamalla puhtaita pistovälineitä, yliannostusriskin vähentäminen, yhteyden saaminen vaikeasti tavoiteltaviin yksilöihin, riippuvuus- ja lääkehoidon saatavuuden helpottaminen, ja turvallisen pistoympäristön tarjoaminen.

4.3 Huumeiden käyttöhuoneiden haittoja

Käyttöhuoneiden etuja on useita, mutta todettuja haittoja sen sijaan ei ole ollenkaan. Haittojen sijaan olisi osuvampaa puhua käyttöhuoneisiin kohdistuvista peloista tai haasteista. Erittelemällä hakutulosten sisältöä näistä voidaan muodostaa viisi keskeistä kategoriaa: maineenmenetykset, lainsäädäntöongelmat, turvattomuuden tunne, ympäristöhaitat ja lisäkustannukset.

Huumeiden käyttöhuoneiden nähdään vaikuttavan negatiivisesti julkisuuskuvaan ja johtavan maineenmenetykseen (esim. Lloyd ym. 2017, 67; Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S162). Britannian hallitus vastustaa käyttöhuoneita, koska se pelkää median vastaanottoa: media syyttäisi hallitusta ”huumeluolien” avaamisesta – ei myöskään ole takeita siitä, että vastaanotto olisi yhtä positiivinen kuin esimerkiksi Sveitsissä (Lloyd ym. 2017, 68). Pelätään niiden negatiivista vaikutusta turismiin ja bisnestoimintaan, toisaalta tekevän alueista houkuttelevampia huumeidenkäyttäjille. Vuonna 2003 eräs englantilainen ministeri käytti käyttöhuoneesta nimeä ”shooting gallery” eli piikitysgalleria, mikä edesauttoi mediaa ylläpitämään negatiivista mielikuvaa. (Lloyd ym. 2017, 67–68.)

Tulosten perusteella yksi iso huoli on turvattomuuden tunteen lisääntyminen. Asukkaat eivät halua jakaa samaa aluetta huumeidenkäyttäjien kanssa. Heidän mielestään hyvinvointivaltioiden pitäisi priorisoida asukkaita sen sijaan, että huumeidenkäyttäjistä huolehditaan ”demokratian” nimessä. He pelkäävät huumeidenkäyttäjien lisäävän väkivaltaa; vaikka näytön perusteella kävikin toisin, sillä käyttöhuoneiden ilmaantuminen lisäsin asukkaiden väkivaltaista/vihamielistä käytöstä huumeidenkäyttäjää kohtaa. Käyttäjät raportoivat itse kokevansa päivittäinen emotionaalista väkivaltaa, stigmatisointia ja hyljeksintää asukkaiden taholta. (Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S162.) Asukkaat kokevat tarvetta vältellä huumeidenkäyttäjää ja käyttävät kiertoteitä, ettei tarvitsisi kohdata tai katsoa heitä silmiin (Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S163).

Tuloksissa korostui myös huoli sijainnista, tarkemmin ilmaistuna pelko käyttöhuoneen sijainnista ja sen vaikutuksesta lähiympäristöön. Kritiikki kohdistuu huumeiden käyttöhuoneiden sijaintiin: se ei saisi sijaita asuinalueiden välittömässä läheisyydessä (Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S162). Asukkaat pelkäävät käyttöhuoneiden lisäävän huumeidenvälityksen ja -käytön näkyvyyttä ja hylättyjen huumeneulojen määrää alueella. Pelätään myös, että käyttöhuoneiden lähiympäristöstä tulee osa huumeskeneä. (Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S163.) Samalla he kokevat käyttöhuoneiden perustamisen alueella kertovan siitä, että alueesta ja sen asukkaista ei välitetä ja että alue on rappioitumassa (Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S162). Vaikka pelkoja esiintyykin, kuitenkin osa samoista asukkaista myöntää samassa yhteydessä käyttöhuoneiden vähentäneen yleistä altistusta huumeongelmiin (Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S163).

Päättäjillä on huoli, että uuden palvelun myötä myös terveyspalvelukustannukset kasvavat ja että huumeiden kaupustelu lisääntyy käyttöhuoneiden lähellä, jonka myötä lisätarve pienimuotoisen huumeiden välittämisen vahtimiselle kasvaisi. (Lloyd ym. 2017, 68.) Tutkimuksissa on kuitenkin todettu, että käyttöhuoneet ovat kustannustehokkaita (Butler ym. 2018, 36). Yhdessä tutkimuksessa arvioitiin, mikä olisi käyttöhuoneen

kustannustehokkuus Kanadan Torontossa ja Ottawassa: vaikka otettaisiin huomioon käyttöhuoneen merkitys pelkästään HIV- ja C-hepatiittitartuntojen ennaltaehkäisyssä, niin yhden käyttöhuoneen perustaminen olisi taloudellisempaa kuin nolla käyttöhuonetta – parhaimmat hyödyt tulisi 1–3 käyttöhuoneella (Enns ym. 2016, 484). Todellisuudessa taloudelliset hyödyt olisivat suuremmat, kun otettaisiin huomioon käyttöhuoneiden muut vaikutukset, kuten pisto- ja yliannostusriskien väheneminen ja pienenevä tarve rikosoikeuden palveluille ja yleisen järjestyksen ylläpitämiselle (Fairbairn & Wood 2016, 490). Tutkimustieto ei kuitenkaan ole suoraan siirrettävissä maasta toiseen, minkä vuoksi olisi hyvä tehdä vastaavanlainen tutkimus Suomen olosuhteisiin.

Lainsäädäntö nähdään yhdeksi haasteeksi. Kestää aikansa, että lainsäädäntö on käyttöhuoneiden tasalla. Esimerkiksi Englannissa käyttöhuoneiden ylläpitäjät voisivat lain mukaan joutua syytteeseen sen takia, että huumeidenkäyttöä tapahtuu heidän ylläpitämissään tiloissa (Lloyd ym. 2017, 69). Englannissa nousee huoli myös oikeuteen haastamisen uhasta ja kansainvälisyyden tuomista haasteista. (Lloyd ym. 2017, 68). Ranskassa työntekijät saattoivat joutua rikossyytteeseen käyttöhuoneessa työskentelyn seurauksena – tähän kuitenkin tuli lakimuutos vuonna 2016. Syynä lakimuutosten hitauteen nähdään poliittisen tahdon puuttuminen: Ranskassa konservatiiveista ponnistava pääministeri oli sitä mieltä, että käyttöhuoneita ei haluta ja etteivät ne ole hyödyllisiä – Pariisin pormestari kuitenkin puolsi käyttöhuoneita ja ajoi asiaa eteenpäin. (Houborg & Jauffret-Roustide 2022, S161.) Myös Saksassa laki oli hidaste, muttei este: ensin tuli käyttöhuoneet, sitten niille sopivat lakimuutokset seitsemän vuotta myöhemmin (Lloyd ym. 2017, 67).

4.4 Esteitä käyttöhuoneiden perustamiselle Suomessa

Vuonna 2018 tehdyssä huumetutkimuksessa 50 prosenttia suomalaisista hyväksyisi huumeiden käyttöhuoneen perustamisen kokonaan tai osittain (Unlu ym. 2022). Huumeiden käyttö Suomessa ei painotu tasaisesti kaikkialle, esimerkiksi Helsingissä huumeidenkäyttäjät ovat keskittyneet tiettyihin

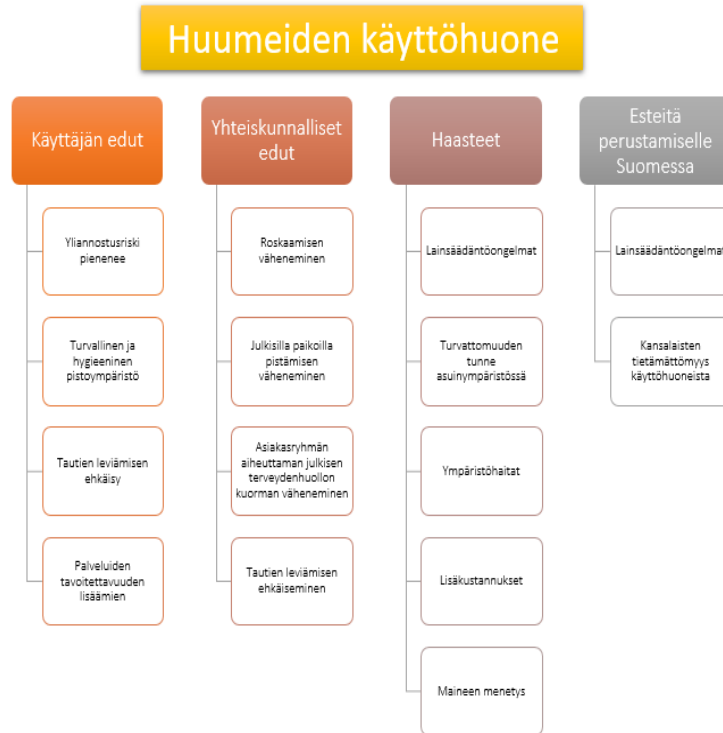
kaupunginosiin ja alueisiin. Täten suurin osa kaupungin asukkaista ei tiedä huumeidenkäytön olemassaolosta ja sen aiheuttamista seurauksista, jolloin on epärealistista olettaa heidän olevan tietoisia huumeiden käyttöhuoneen eduista. (Unlu ym. 2022, 215.)

Helsingin kaupungin valtuutettu teki aloitteen vuonna 2018, että tutkittaisiin mahdollisuutta perustaa huumeiden käyttöhuone Helsinkiin. Helsingin kaupunki eteni asiassa pyytämällä kannanottoa poliisilta ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta eli THL:lta. (Unlu ym. 2021, 157.) THL:n asiantuntijoiden kanta perustui käyttöhuoneista tehdyistä tutkimuksista ja ne on koottu THL:n julkaisemaan lausuntoon. He puolsivat käyttöhuoneen rakentamista Helsinkiin. (THL 2018). Poliisin näkemys oli negatiivinen etenkin, koska nykyinen rikoslaki on ristiriidassa käyttöhuoneiden kanssa (Helsingin poliisilaitos, 2018.)

Loppuvuodesta 2018 Helsingin kaupungin valtuusto hyväksyi aloitteen sekä asetti työryhmän tekemään selvityksen, minne ja miten käyttöhuone voitaisiin perustaa. Keväällä 2019 Helsingin kaupungin hallitus teki esityksen hallitukselle tarvittavasta lakiuudistuksesta, mutta tämä esitys on edelleen käsittelemättä. Isoin syy käsittelemättömyyteen on koronaviruspandemia, joka on keskeyttänyt monet uudet esitykset hallituksessa. (Unlu ym. 2021, 157.)

Käyttöhuoneen perustaminen Suomeen vaatisi siis lainsäädännön muuttamista (Unlu ym. 2021, 163). Käytössä olevan rikoslain mukaan huumausaineen käyttörikoksesta tuomitaan ne, jotka laittomasti käyttävät, pitävät hallussaan tai yrittävät ostaa pienen määrän huumausainetta (Helsingin poliisilaitos, 2018). Perustettaessa käyttöhuone tulisi siirtyä enemmän huumeiden haittoja vähentävään toimintamalliin. Lakia tulisi muuttaa siten, että sallittaisiin laittomien aineiden käyttö ja hallussapito käyttöhuoneissa. Suomessa onkin jo siirrytty osittain haittoja vähentävä politiikan malliin. Tästä esimerkkinä neulanvaihtopisteet ja korvaushoito, joten käyttöhuone olisi hyvä lisä tähän (Unlu ym. 2021, 153).

Lopuksi vielä yhteenveto tuloksista (kuva 1). Kuvassa esitellään lyhyesti edut käyttäjien ja yhteiskunnan näkökulmasta, haasteet ja esteet käyttöhuoneille Suomessa.

Kuva 1. Yhteenveto tuloksista.

5 Eettisyys ja luotettavuus

Tässä opinnäytetyössä noudatetaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimia ohjeita. Ohjeiden tarkoitus on edistää hyvää tieteellistä käytäntöä (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 4). Kirjallisuuskatsaus ei tarvitse tutkimuslupaa, koska kaikki käytetyt lähteet ovat julkisia.

Opinnäytetyön luotettavuuteen pyritään vaikuttamaan monin eri tavoin. Jokaisella työn tekijällä oli oma tietokanta tiedonhaku varten, ja jokainen käytti samoja hakusanoja, jotta tiedonhaku pysyi mahdollisimman systemaattisena ja yhtenäisenä. Työn uskottavuuteen ja läpinäkyvyyteen pyrittiin vaikuttamaan kuvaamalla selkeästi ja kattavasti julkaisujen hakuprosessi. Luotettavuutta pyrittiin lisäämään lukemalla tulokset ristiin ja tarkistamalla, että kaikki päätyivät sisällön erittelyssä samoihin tuloksiin.

Kolmen tekijän yhteistyön koordinoiminen oli haaste, etenkin kun aikaa saattaa työ valmiiksi ei ollut kuin pari kuukautta, ja työskentelyjakson ajalle osunut harjoittelujakso hankaloitti työskentelyä entisestään. Tämä johti lopulta kompromissien tekemiseen esimerkiksi metodin ja työnjaon suhteen. Aikaa ei jäänyt riittävästi siihen, että olisimme tarkistaneet toistemme hakutulokset, eikä myöskään siihen, että olisimme saaneet käsiteltyä eri tietokantoja ja niiden kaikkia julkaisuja riittävän kattavasti. Tämä johti siihen, että systemaattinen kirjallisuuskatsaus vaihtui narratiiviseksi työn edetessä. Lopputulos on narratiivinen kirjallisuuskatsaus, mutta siinä on jäänteitä systemaattisesta kirjallisuuskatsauksesta. Englanninkieliset hakusanat tuottivat myös ongelman: ei siksi, ettei hakusanoja olisi löytynyt, vaan siksi, että niiden eri variaatioita löytyi useasti lisää, mikä monimutkaisti hakuprosessia. Kaikkia hakusanavariantteja ei käsitelty tässä työssä, mikä osaltaan heikentää työn luotettavuutta.

6 Pohdinta

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli selvittää käyttöhuoneiden etuja ja haittoja. Etujen osalta tämä onnistui hyvin, sillä niitä oli tutkittu kattavasti ja saatavaa aineistoa oli hyvin saatavilla. Olettaen, että käyttöhuoneet toisivat mukanaan myös haittoja, päätettiin haitat ottaa osaksi työn otsikkoa ja yhdeksi ohjaavaksi kysymykseksi. Todettuja haittoja ei kuitenkaan löytynyt, vaan käyttöhuoneisiin liittyvät negatiiviset puolet osoittautuivat sen sijaan haasteiksi, peloiksi ja ennako-oletuksiksi.

Olikin hienoa havaita, kuinka työtä tehdessä tuli korjattua omia tietopuutoksia. Erityisen kiehtovaa oli lukea huumeiden käyttöhuoneisiin kohdistuvaa asenteisiin pohjautuvaa kritiikkiä. Kritisoijien peloista kertoo paljon se, että asukkaat kokivat tarvetta vältellä huumeidenkäyttäjiä ja käyttää kiertoteitä – kukaan ei pakota heitä toimimaan näin, onko heidän itse pakko tuoda esiin tällaista hyljeksivää ja välttelevää käyttäytymistä. Kiehtovaa oli myöskin se, että käyttöhuoneiden pelättiin tekevän alueista houkuttelevampia huumeidenkäyttäjille – eikö se toisaalta ole osa käyttöhuoneiden tarkoitusta, tarjota riittävän houkuttelevia tiloja huumeidenkäyttäjille, että käyttäjät tulisivat vastaanottamaan palveluja sen sijaan, että oleskelsivat julkisilla paikoilla. Sitten toisaalta nämä samat kritisoijat pelkäävät, että kun käyttöhuoneet ovat kiinni, niin huumeidenkäyttäjät piikittävät julkisilla paikoilla – mikä vielä todennäköisemmin olisi tilanne siinä tapauksessa, jos käyttöhuoneita ei olisi ollenkaan saatavilla. Turha on myöskin huoli ympäristöstä: jos käyttäjät piikittävät käyttöhuoneissa, myös huumeruiskut päätyvät käyttöhuoneisiin, eli käyttöhuoneet vähentävät huumeroskan määrää ympäristössä. Mietityttää, kuinka paljon näitä asenteita saataisiinkaan muutettua pelkästään tietoisuutta levittämällä.

Uutisointi huumeista ja niiden käytöstä on polarisoitunutta. Keskustelu seilaa vakavan ongelmakäytön ja lievän terapiakäytön välillä. Onko vika päihteissä vai meidän suhtautumisessamme niihin? Asiasta kaivataan lisää puolueetonta keskustelua. Tosiasia on, että yhteiskuntamme marginaaliryhmien

ongelmat eivät ole yksilöiden, vaan koko kansan ongelma. Kaipaamme lisää uutisointia päihdehuollon positiivisista vaikutuksista. Etuja tulisi esitellä siten, että huoneiden käyttöönotto tuodaan esille taloudellisesti kannattavana. Puhtaiden neulojen tarjonta, oikeaoppinen ja hygieeninen pistotekniikka ennaltaehkäisevät sairaala- ja lääkehoitoa. Vaikka tahtoisimme uskoa ihmisen kykyyn tuntea empatiaa vieraita kohden, on palattava realismiin ja todettava, että raha ratkaisee. Maineen ja julkisuuskuvan ylläpidon ei pitäisi olla tärkeämpää kuin ihmisten pelastaminen. Huumepoliittisia päätöksiä pitäisi pystyä tekemään ilman moraaliasetelmia ja tutkimustietoon pohjautuen. Päätösvallan pitäisi perustua enemmän terveysalan ammattilaisten näyttöön pohjautuviin näkemyksiin.

Tilanne käyttöhuoneen perustamisesta Suomeen löytyi vain kolme artikkelia, joissa kartoitettiin syyt ja tilanne, miksi Suomeen ei ole vielä saatu huumeiden käyttöhuonetta. Suomenkielistä tutkimusta valituista tietokannoista ei löydetty. Olisi hyvä, että Suomen tilannetta tutkittaisiin lisää ja tutkimukset julkaistaisiin myös suomeksi. Tämä lisäisi varmasti tietoisuutta huumeiden käyttöhuoneista ja tieto olisi ajantasaista. Opinnäytetyössä käytettyjen tutkimusten jälkeen Suomen tilanne on muuttunut. Keväällä 2022 kansalaisaloite huumeiden käyttöhuoneen saamisesta Suomeen on etenemässä eduskunnan käsiteltäväksi, tämän aloitteen tarkoitus saada eduskunta valmistelemaan lakiuudistus asiasta (Kansalaisaloite 2022).

Käyttöhuoneiden haitoista löytyvä aineisto tuo esille ennako-oletuksia ja asukkaiden pelkoja, mutta ei suoranaisesti haittoja, joita käyttöhuoneet ovat todella tuoneet mukanaan. Ulkomailta sijaitsevilta käyttöhuoneilta voisi lähteä kyselemään yksinomaan niiden haitoista, koska edut ovat tässä kohtaa sen verran hyvin todistetut. Tämän voisi antaa tutkimusaiheeksi vaikkapa vaihto-opiskelijoille. Samoin Kanadassa tehdyn tutkimuksen kustannustehokkuudesta voisi replikoida Suomen olosuhteisiin, jotta päättäjillä olisi paremmin sovellettavaa tietoa käyttöhuoneiden taloudellisuudesta. Voisi tehdä kielitieteellisen tutkimuksen huumeiden käyttöhuoneiden englanninkielisistä hakusanoista, joista selviäisi tarkemmin kaikki synonyymit, niiden käyttö ja

esiintyvyys. Lisäksi voisi tehdä pitkän aikajakson tutkimuksen siitä, vaikuttavatko käyttöhuoneet huumeidenkäytön jatkumiseen, kun käyttäjät välttyvät huumeidenkäyttöön liittyviltä riskitilanteilta.

Lähteet

Belackova, V. & Salmon, A. 2017. Supervised injection facilities & Drug consumption rooms. Overview of international literature. Issue 1. Viitattu 15.11.2022. <https://www.uniting.org/content/dam/uniting/documents/community-impact/uniting-msic/overview-of-international-literature.pdf>

Butler, G.; Chapman, D.; Terry, P. 2018. Attitudes of intravenous drug users in London towards the provision of drug consumption rooms. *Drugs: Education, Prevention & Policy*. Vol 25, No 1, 31–37. Viitattu 16.11.2022. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09687637.2016.1252316>

Cleirec, G.; Fortias, M.; Bloch, V.; Clergue-Duval, V.; Bellivier, F.; Dusouchet, T.; Debaulieu, C. & Vorspan, F. 2018. Opinion of health professionals and drug users before the forthcoming opening of the first drug consumption room in Paris: a quantitative cross-sectional study. *Harm Reduction Journal*. Vol 15, No 1. Viitattu 21.11.2022. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6202864/>

EMCDDA 2018. Perspectives on drugs. Drug consumption rooms: an overview of provision and evidence. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Viitattu 13.11.2022. https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/2734/POD_Drug%20consumption%20rooms.pdf

Enns, E.; Zaric, G.; S., Strike, C.; Jairam, J.; Kolla, G. & Bayoumi, A. 2016. Potential cost-effectiveness of supervised injection facilities in Toronto and Ottawa, Canada. *Addiction*. Vol 111, No 3, 475–489. Viitattu 22.11.2022. <https://onlinelibrary-wiley-com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/10.1111/add.13195>

Fairbairn, N. & Wood, E. 2016. Commentary on Enns et al. (2016): Supervised injection facilities as a cost-effective intervention. *Addiction*. Volume 111, No 3, 490–491. Viitattu 22.11.2022. <https://onlinelibrary-wiley-com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/10.1111/add.13242>

Heinonen, T. 2019. Huume käyttöhuoneiden vaikuttavuus. Kandidaatin tutkielma. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 16.9.2022. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/117577/HeinonenTiia.pdf?sequence%20=2&isAllowed=y>

Helsingin poliisilaitos 2018. Huumausaineiden käyttäjien turvalliset käyttötilat. Viitattu 18.11.2022

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginvaltuusto/Suomi/Paatos/2018/Keha_2018-11-07_Kvsto_19_Pk/4C2DB99B-709F-CA1E-8C46-641BB7900000/Liite.pdf

Hirsjärvi, S.; Remes, P.; Liikanen, P. & Sajavaara, P. 1992. Tutkimus ja sen raportointi. 4. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Huumausainelaki 373/2008. Annettu Helsingissä 30.5.2008. Saatavilla sähköisesti osoitteessa

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2008/20080373#L1P3>

Houborg, E.; Jauffret-Roustide, M. 2022. Drug Consumption Rooms: Welfare State and Diversity in Social Acceptance in Denmark and in France. American Journal of Public Health. Vol 112, No S2, S159–165. Viitattu 16.11.2022.

<https://ajph.aphapublications.org/doi/full/10.2105/AJPH.2022.306808>

Irti Huumeista Ry. Käyttöhuone. Viitattu 22.11.2022.

<https://irtihuumeista.fi/huumeista/kayttohuone/>

Jauffret-Roustide, M. ja Calibault, I. 2018. Drug consumption rooms: Comparing times, spaces and actors in issues of social acceptability in French public debate. International Journal of Drug Policy. Volume 56, No 1, 208-217. Viitattu 16.9.2022. <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.turkuamk.fi/science/article/pii/S0955395918301166?via%3Dihub>

Järvinen, P. & Järvinen A. 2011. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpajan kirja. Kankkunen, P. ja Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kansalaisaloite, 2022. Valvottu käyttötila huumeita käyttäville. Viitattu 18.11.2022. <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/9890>

Kuvasto, K. & Lentonen, C. 2021. Huumeiden käyttöhuone – uhka vai mahdollisuus? Tampereen päihdepalveluissa työskentelevien ammattilaisten ajatuksia käyttöhuoneen mahdollisuuksista Tampereella. Opinnäytetyö. Sosionomikoulutus. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu

16.9.2022.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/362230/Kuvasto_Karoliina_Lent%20onen_Camilla.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Lange, B.; Bach-Mortensen, A. 2019. A systematic review of stakeholder perceptions of supervised injection facilities. *Drug and Alcohol Dependence*. Vol 197, 299–314. Viitattu 17.11.2022.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0376871618306379?via%3Dihub>

Liu, J. & Li J. 2018. Drug addiction: a curable mental disorder?. *Acta Pharmacol Sin*. Vol 39, No 12, 1823-1829. Viitattu 16.9.2022.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6289334/>

Lloyd, C.; Stöver, H.; Zurhold, H. & Hunt, N. 2017. Similar problems, divergent responses: drug consumption room policies in the UK and Germany. *Journal of Substance Use*. Vol 22, No 1, 66–70. Viitattu 16.11.2022.

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3109/14659891.2016.1143049?journalCode=ijsu20>

Nicholls, J.; Livingston, W.; Perkins, A.; Cairns, B.; Foster, R.; Trayner, K.; Sumnall, H.; Price, T.; Cairney, P.; Dumbrell, J. & Parkes, T. 2022. Drug Consumption Rooms and Public Health Policy: Perspectives of Scottish Strategic Decision-Makers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. Vol 19, No 11. Viitattu 21.11.2022.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9180147/>

Niilola, M. 2022. Valvottuja huumeiden käyttöhuoneita vaativa kansalaisaloite etenee eduskuntaan- aloitteen mukaan huumekuolemat vähenisivät. *Yle Uutiset* 2022. Viitattu 16.9.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-12549705>

Roustide-Jauffret, M.; Houborg, E.; Southwell, M.; Chronopoulou, D.; Granier, J-M.; Frank, V. A.; Stevens, A; Rhodes, T. 2022. Different Paths and Potentials to Harm Reduction in Different Welfare States: Drug Consumption Rooms in the United Kingdom, Denmark, and France. *American Journal of Public Health*. Vol 112, No S2, S99-S103. Viitattu 16.11.2022.

<https://ajph.aphapublications.org/doi/full/10.2105/AJPH.2022.306790>

Rönkä, S & Markkula, J. (toim.). 2020. Huumetilanne Suomessa 2020. THL Raportti 13. Viitattu 15.9.2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140710/URN_ISBN_978-952-343-%20576-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Schäffer, D.; Stoever, H. & Weichert, L. 2014. Drug consumption rooms in Europe Models, best practice and challenges. Viitattu 24.11.2022.

https://www.researchgate.net/publication/268814517_Drug_consumption_rooms_in_Europe_Models_best_practice_and_challenges

Speed, K.; Gehring, N.; Launier, K.; O'Brien, D.; Campbell, S. & Hyshka, E. 2020. To what extent do supervised drug consumption services incorporate non-injection routes of administration? A systematic scoping review documenting existing facilities. Harm Reduction Journal. Vol 17, No 72. Viitattu 23.11.2022.

<https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-020-00414-y>

Taylor, H.; Curado, A.; Tavares, J.; Oliveira, M.; Gautier, D. & Santa Maria, J. 2019. Prospective client survey and participatory process ahead of opening a mobile drug consumption room in Lisbon. Harm Reduction Journal. Vol 16, No 49. Viitattu 23.11.2022.

<https://harmreductionjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12954-019-0319-1>

THL 2018. Pyydettyinä lausuntona valvotuista pistotiloista. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 18.11.2022

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginvaltuusto/Suomi/Paatos/2018/Keha_2018-11-07_Kvsto_19_Pk/58138AB3-777E-CD55-8CB7-641BB8500000/Liite.pdf

THL 2021. Huumeiden käyttöhuoneet. Viitattu 16.9.2022.

<https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/huumeetutkimus/huumetyota-meilla-ja-maailmalla/huumeiden-kayttohuoneet>

Tran, V.; Reid S.; Roxburgh, A. & Day C. 2021. Assessing Drug Consumption Rooms and Longer Term (5 Year) Impacts on Community and Clients. Risk Management and Healthcare Policy. Vol 14. Viitattu 21.11.2022.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/issues/372610/>

Trayner, K.; Palmateer, N; Hutchinson, S.; Goldberg, D.; Shepherd, S.; Gunson, R.; Tweed, E.; Priyadarshi, S.; Sumnall, H.; Atkinson, A. & McAuley, A. 2021. High willingness to use drug consumption rooms among people who inject drugs in Scotland: findings from a national bio-behavioural survey among people who inject drugs. *International Journal of Drug Policy*. Vol 90. Viitattu 23.11.2022. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8063177/>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2021. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 20.11.2022. https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Unlu, A.; Demiroz, F.; Tammi, T. & Hakkarainen, P. 2021. The Complexity of Drug Consumption Room Policy and Progress in Finland. *Contemporary Drug Problems*, Vol 48, No 2, 151–167. Viitattu 18.11.2022. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/epub/10.1177/00914509211002542>

Unlu, A.; Tammi, T. & Hakkarainen, P. 2022. Policy windows for drug consumption rooms in Finland. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*. Vol 39, No 3, 205-224. Viitattu 22.11.2022. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/full/10.1177/14550725211069287>

Unlu, A.; Tammi, T. & Hakkarainen, P. 2022. Stakeholders' Problematisation of Drug Consumption Rooms: A Case Study of the Policy Initiative in Helsinki. *Journal of Drug Issues*. Viitattu 18.11.2022. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/full/10.1177/00220426221093609>

Valvira 2022. Ammattioikeudet. Viitattu 15.9.2022. <https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/ammattioikeudet>